

Dr.ir.ing. J.W. (Wim) Nijenhuis; NL 1948

Writer - Consultant- Researcher

Urbanism-architecture | History-theory

Lectorship Theory in Art

Proefschrift: EEN WOLK VAN DUISTER WETEN, *Geschriften over Stedenbouw* Geschiedenis, Eindhoven; Technische Universiteit 2003
Dissertation: A CLOUD OF DARK KNOWLEDGE, *Writings about (the history of) urbanism*. Eindhoven ; University of Technology 2003

Nieuwe publicaties/ forthcoming publications:

The Riddle of the Real City (and the dark knowledge of urbanism), Rotterdam; Post Editions 2011

De Kunst van het Maken, over ambacht, theorie en ethische praktijk in het architectuuronderwijs, ArtEZ, 2012

(Mede)auteur van de boeken/ Co-author of the books *Met en Regelen aan de Stad* (1981), *Machinaties* (1981), 'Een schoone stad', in: *De Kop van Zuid* (1982), *De Muur* (Rotterdam 1984) en *L.A. Eindhoven* (AAS Tilburg 1998), *Eating Brazil* (Rotterdam 1999), *De Schaduw van het Ongedachte* (Rotterdam, 2005), *De Diabolische Snelweg* (Rotterdam, 2007)

Publicaties over stedenbouwkunde en architectuur in o.a./ Publications on urbanism and architecture in a.o. *Assemblage, Architectural Design, Archis, De Architect, Oase* en /and *Stedenbouw & Ruimtelijke Ordening*; over filosofische onderwerpen en kunst in o.a./ on philosophy and art in a.o.: *Het Andere Cinema, Mediametic* en in de verzamelbundels/ and in the anthologies *Wetware* (1991), *Actiones in Distans* (1991), *Bio-Tech* (1992), *Chloroform* (1993), *Djihad* (1995), *Europe à grande Vitesse* (1996), *Technomorphica* (1997), *Upfront II* (1998), *Tastenderwijs* (2004), *Techno-Regimes* (2004), *Cities and Eyes* (2005), *Wie is er bang voor Eindhoven?* (2006), *Working with architectonic DNA* (2010)

Onderzoek, tekst en lezingen over stedenbouw, architectuur; geschiedenis en theorie (filosofie) /Research, text and lectures on urbanism, architecture; history and theory (philosophy)

OPLEIDING / EDUCATION

1966 - 1970	HTS bouwkunde te Hengelo / College of Technology, Architecture and Construction
1970 - 1979	Technische Universiteit Delft, bouwkunde, stedenbouw/ University of Technology Delft, Architecture, Urbanism
2003	Promotie, Technische Universiteit Eindhoven / PhD, University of Technology, Eindhoven

WERKZAAMHEDEN / ACTIVITIES

1979 - 1980	Freelance onderzoeker sectie beroepspraktijk van de afdeling bouwkunde, Technische Universiteit Delft / Freelance researcher, University of Technology Delft
1981 - 1982	Onderzoeksopdracht van de Rotterdamse Kunststichting in het kader van het internationale architectuur- en stedenbouwfestival A.I.R. 'Rotterdamse stedenbouw in de 19e eeuw' / Research commission Architecture International Rotterdam
1982 - 1986	Wetenschappelijk medewerker, Instituut voor Normen en Waarden te Rotterdam / Scientific researcher, Institute for Social Studies, Rotterdam
1984 - 1987	Werkzaam aan het promotieonderzoek: <i>Ruimtelijke planning en stedenbouw in Nederland (1800 - 1940). Een historische analyse van het denken over ruimtelijke ingrepen in de moderne tijd</i> (Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)) / Participation in the PhD research program: <i>Spatial planning and urbanism in the Netherlands (1800 -1940). A historical analysis of the thinking about spatial interventions in the modern time</i> (The Netherland Organization for Scientific Research (NSR))
1984	Maaskantprijs als lid van de onderzoeksgroep rond prof. dr. E.R.M. Taverne en als medewerker van het NWO-programma <i>Idee en Mentaliteit</i> / Architectural award as member of the research group of Prof. dr. E.R.M. Taverne and as participant of the NSR program <i>Idea and Mentality</i>
1986 - mei / May 1994	Wetenschappelijk medewerker bij het Onderzoeksinstituut van de Sociale Faculteit van de Rijksuniversiteit Utrecht / Assistant professor at the Faculty of Sociology University of Utrecht
1990 - 1994	Docent, Academie van Bouwkunst te Rotterdam /Assistant professor, Academy of Architecture Rot-

terdam

- 1990 - november/ november 2003 Werkzaam aan (gewijzigde) dissertatie met als werktitel: *Een wolk van duister weten. Geschriften over StedenbouwGeschiedenis (in Nederland)* / Engaged in a (changed) PhD dissertation entitled: *A cloud of dark knowledge. Writings about (the history of) urbanism (in the Netherlands)*
- 1991 - 1993 Docent cultuurbeschouwing, Academie van Bouwkunst te Tilburg / Assistant professor, cultural history, Academy of Architecture, Tilburg
- 1991 - 1994 Docent scriptiebegeleiding aan het Instituut voor de Architectuur (IvA) te Utrecht / Assistant professor, Institute of Architecture, Utrecht
- 1992 - 2000 Docent cultuurbeschouwing / architectonisch ontwerpen, Architectuur (eerste fase) van *Avans* Hogescholen te Tilburg / Assistant professor, cultural history / Architecture, Faculty of Architecture, College of Technology *Avans*, Tilburg
- 1994 - 1999 Coördinator stedenbouwkunde aan de Academie voor Architectuur en Stedenbouw te Tilburg / Head of the Department of Urbanism, Academy of Architecture and Urbanism, Tilburg
- 1994 - 1998 Redactie van het tijdschrift *Forum* / Editorial board of the architectural magazine *Forum*
- 1995 - 1998 Docent architectuurtheorie, Interieurarchitectuur 2e fase, Hogeschool Rotterdam en Omstreken, Rotterdam / Assistant professor, theory of architecture, Faculty of Interior Architecture, Academy of Rotterdam
- 1998 - 2000 Directeur van de Stichting Via, Highway Design Research, Delft / Director of the Via Foundation, Highway Design Research, Delft
- 1999 - 2002 Docent, faculteit architectuur, Technische Universiteit Eindhoven / Assistant professor, Faculty of Architecture, University of Technology, Eindhoven
- 2002 - 2003 Gast van het Kanton Bern, Zwitserland / Guest of the Canton of Bern, Switzerland
- 2003 - 2004 Docent, Academie voor Architectuur en Stedenbouw te Tilburg
Freelance opdracht Stimuleringsfonds voor de Architectuur: *Charme en Dichtheid - São Paulo Eindhoven* / Assistant professor, Academy of Architecture and Urbanism, Tilburg; Freelance commission of the Foundation for Architecture
- 2004 - 2005 Project kunst in de openbare ruimte; *de Schaduw van het Ongedachte* te Vlaardingen / Art in public space project, *The Shadow of the Unthought*
- 2004 J. Docent manifestatie *Tastenderwijs*, Academie van Bouwkunst te Arnhem Seminar docent faculteit architectuur, Technische Universiteit Eindhoven / Assistant professor in workshops at the Academy of Architecture, Arnhem and the University of Technology Eindhoven
- 2005 Docent, Academie voor Architectuur en Stedenbouw te Tilburg / Assistant professor, Academy of Architecture and Urbanism Tilburg
- 2006 Curator van de tentoonstelling *De schaduw van het ongedachte* in Gallery 66East, Amsterdam / Curator of the exposition *The Shadow of the Unthought* in Gallery 66East, Amsterdam
Docent workshop *dans en architectuur* Academie van Bouwkunst Maastricht / Assistant professor workshop *dance and architecture* Academy of Architecture Maastricht
Opdracht: *Wie is er bang voor Eindhoven?*, Design Academy Eindhoven/ Commission: *Who is afraid of Eindhoven?*
Redactie boek *De Diabolische Snelweg*, 010 Publishers Rotterdam/ Editor of the book *The Diabolic Highway*, 010 Publishers Rotterdam
- 2007 Redactie van *De Diabolische Snelweg*, 010 Publishers Rotterdam/ Editor of the book *The Diabolical Highway*, 010 Publishers Rotterdam.
Januari-September: Deelname aan tentoonstelling *De HoogstraatMaker*, Visserijmuseum Vlaardingen / Participation in the exhibition *The Main Street Fixer*, Fishing Museum, Vlaardingen
Docent stedenbouw, Academie voor Architectuur en Stedenbouw te Tilburg / Assistant professor, urbanism, Academy of Architecture and Urbanism, Tilburg
Docent geschiedenis van architectuur en kunst, Academie voor Architectuur te Arnhem / Lecturer Art and Architecture, Academy of Architecture, Arnhem.
- 2008 Schrijven aan het boek *The Riddle of the Real City and the Dark Knowledge of Urbanism*/writing the book *The Riddle of the Real City and the Dark Knowledge of Urbanism* (Episode Publishers 2011)
Docent theorie en geschiedenis van de stedenbouw aan de Universiteit van Gent/ Assistant professor

theory and history of urbanism at Ghent University
Docent stedenbouw, Academie voor Architectuur en Stedenbouw te Tilburg / Assistant professor urbanism, Academy of Architecture and Urbanism, Tilburg
Docent geschiedenis van architectuur en kunst, Academie voor Architectuur te Arnhem / Assistant professor, history of art and architecture, Academy of Architecture, Arnhem
Docent architectuurtheorie, Academie van Bouwkunst Maastricht / Assistant professor, architectural theory, Academy of Architecture, Maastricht
Lid van de werkgroep *Atlantis*, (over de innovatie van de bewoonbare snelweg) van Rijkswaterstaat / Member of the Workgroup *Atlantis*, (about the innovation of dwelling at the highway) of the Dutch Directorate for Public Works and Water Management
Kunstproject 'De blauwe periode', participatie en advies/ Art Project 'The Blue Period', participation and advice.
Diverse lezingen en colleges/ Public and University lectures

- 2009
Schrijven aan het boek *The Riddle of the Real City and the Dark Knowledge of Urbanism*/writing the book *The Riddle of the Real City and the Dark Knowledge of Urbanism* (Post Editions 2011)
Part-time medewerker (docent) bij het Lectoraat Theorie in de kunsten van ArtEZ Hogescholen/ Part-time Researcher (lecturer) at the Lectureship Theory in Art of ArtEZ Institutes of the Arts
Kunstproject *De blauwe periode*, participatie en advies/ Art Project *The Blue Period*, participation and advice.
Diverse lezingen en colleges/ Public and University lectures
- 2010
Part-time medewerker (onderzoeker/docent) bij het Lectoraat Theorie in de kunsten van ArtEZ Hogescholen. Opdracht: theorie van de maker/het maken/ Part-time Researcher (Assistant professor) at the Lectureship Theory in Art of ArtEZ Institutes of the Arts. Commission: the theory of the Maker/ the making
Kunstproject *De blauwe periode*, participatie en advies/ Art Project *The Blue Period*, participation and advice.
Essay-opdracht van Pro Rail: *De ervaring van de treinreis* / Essay- Commission of Pro Rail (the Dutch Rail Infrastructure Company: *The experience of the railway journey*
Essay opdracht van tijdschrift *Open: Mobiliteit-Immobiliteit* / Essay-commission of *Open* magazine: *Mobility-Immobility*
Diverse lezingen, colleges en publicaties/ Public and University lectures and publications
- 2011
Associate lector bij het Lectoraat Theorie in de kunsten van ArtEZ Hogescholen. Opdracht: theorie van de maker/het maken / Associate lector at the Lectureship Theory in Art of ArtEZ Institutes of the Arts. Commission: Theory of the Maker / the Making
Kunstproject *De blauwe periode*, participatie en advies/ Art Project *The Blue Period*, participation and advice.
Essay-opdracht van Pro Rail: *De ervaring van de treinreis* / Essay- Commission of Pro Rail (the Dutch Rail Infrastructure Company: *The experience of the railway journey*
Essay opdracht van tijdschrift *Open: Mobiliteit-Immobiliteit* / Essay-commission of *Open* magazine: *Mobility-Immobility*
Docent *architectuurtheorie* a/d Academie van Bouwkunst te Arnhem/ Assistant professor in *Architectural Theory* at the Academy of Architecture Arnhem
Docent *theorie van de stad* a/d Academie van Bouwkunst te Maastricht/ Assistant professor in *Theory of the City*, at the Academy of Architecture Maastricht
Diverse lezingen, colleges en publicaties/ Public and University lectures and publications
- 2012
Associate lector bij het Lectoraat Theorie in de kunsten van ArtEZ Hogescholen. Opdracht: theorie van de maker/ethiek / Associate lector at the Lectureship Theory in Art of ArtEZ Institutes of the Arts. Commission: Theory of the Maker / Ethics

PUBLICATIES/ PUBLICATIONS

Boeken / Books

Meten en regelen (Delft 1979) / (Measuring and calibrating) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

Meten en regelen aan de stad 2e herziene druk (Nijmegen; SUN 1981) / (Measuring and calibrating the city) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

Machinaties (Nijmegen; SUN 1981) / (Machinations) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Een schoone stad', in: *De Kop van Zuid* (Rotterdam (R.K.S.) 1982) / (A fair city, in *The South Bank of Rotterdam*) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

De Muur (Rotterdam; 010 Publishers 1984) / (The wall) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf, D. van Dansik en P. Rook

'Huisvesting/Wonen' *Platvorm 14* (Rotterdam; Academie van Bouwkunst 1990) / (Housing/dwelling) Redactie / Editor

L.A. - Eindhoven, de stad voorbij de verzorgingsstaat (Tilburg; Academie voor Architectuur en Stedenbouw 1997) / (L.A. - Eindhoven, the city beyond the welfare state) Redactie, inleiding, i.s.m. / Editor, introduction, in cooperation with M. Nio

Eating Brazil (Rotterdam; 010 Publishers 1999) John Bosch a.o. (ed.); text Wim Nijenhuis. Or. English

The Global City and the Territory; history, theory, critique. Symposium TU/e 16.02.2001 (Eindhoven; University of Technology 2001) i.s.m. / in cooperation with G. Wallis de Vries (ed.) Or. English

Charm and Density, São Paulo - Eindhoven: verplaatsing en kortsluiting. Workshop TU/e 15.02.2001 (Eindhoven; University of Technology 2001) / (*Charm and Density, São Paulo - Eindhoven: transfer and short circuit*) i.s.m. / in cooperation with B. Dirrix

Architectural Inventions, the case Sao Paulo- Eindhoven (unpublished 2003) in cooperation with B. Dirrix and H. Kerkdijk. Or. English

De schaduw van het ongedachte (Rotterdam; Episode Publishers 2005) / (The shadow of the Unthought)

De diabolische snelweg, Over de traditie van de mooie weg in het Nederlandse landschap en het verlangen naar de schitterende snelweg in de grote stad (Rotterdam; 010 Publishers: 2007) / (The diabolical highway, about the tradition of the beautiful highway in the Dutch landscape and the desire for a magnificent highway in the big city) i.s.m. / in cooperation with W. van Winden

Artikelen / Articles

'Planning van de consensus', in: *Zone 10* (1979) / (Planning the consensus) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Stimulantia in beeld', in: *Raderwerk* (1981) / (Stimulantia in vision) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Het verzet verzet', in: *Silling* (1981) / (Resistance set aside) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'De bewogen stad', in: *Te Elfder Ure 29* (1981) / (The unsettled city) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Het planapparaat als massamedium', in: *Futura 1* (1982) / (The planning apparatus as mass medium) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Toekomstonderzoek', in: *Ontwerp en Theorie* (1982) / (Forecasting) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'De technologische omgeving', in: *Futura 1* (1983) (The technological environment) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Slachtoffer van de crisis', in: *Rooilijn 1* (1983) / (Victim of crisis) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf en D. van Dansik

'De architectuur van de historie', in: *De Architect 3* (1983) (The architecture of writing history) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf en D. van Dansik

'Wetenschap in onderzoek; de geschiedenis van het planningsdenken', in: *Akt 3* (1984) / (Science under investigation; the history of urbanistic thought) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Parijs een kritische regio', in: *Wonen / TABK 10-11* (1984) / (Paris a critical region) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf en D. van Dansik

'Planologie, een moderne wetenschap', in: *Tijdschrift voor Stedenbouw en Volkshuisvesting 9* (1984) / (Spatial Planning, a modern Science) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Over het berekenende denken; kanttekeningen bij de achtergronden van het onderzoek 'ruimtelijke planning en stedenbouw in Nederland (1800 – 1940)', in: *Nieuwsbrief 3* (1984) / (About calculating thought; marginal notes on the backgrounds of the research project 'spatial planning and urbanism in the Netherlands (1800- 1940)') i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Op zoek naar het document', Rapportage aan de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) (1985) / (On the look-out for the document, report to The Netherland Organization for Scientific Research (NSR)) typoscript / typescript i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Foucault, van macht naar zelfhermeneutiek', in: *Rapportage NWO 1* (1985) / (Foucault, from power to the hermeneutics of the self, Report NSR. 1) typoscript / typescript

'Demontage, structuur en taal; de opgave de architectuurgeschiedenis opnieuw te redigeren' (Tafari), *Rapportage NWO 2* (1985) / (Dismantling, structure and language; the task to draw up once again the history of architecture (Tafari), Report NSR. 2) typoscript / typescript

- 'De dood tussen literatuur en techniek'**, in: *La Linea* (1988) pp. 1 - 13 / (Death between literature and technology)
- 'The epoch of urbanism'**, typoscript/ typescript (1986). Or. English
- 'Stedenbouw en doodsvolte, de dromocratie van Paul Virilio'**, in: *Archis 11* (1987) pp. 14 - 19 / (Urbanism and death revolt, the democracy of Paul Virilio) i.s.m. / in cooperation with E. Bolle
- 'Dromocratie en aarde'**, typoscript/ typescript (1987)
- 'Dromocracy and Earth, Virilio's option for an architecture of dualism'**, typescript (1987)
- 'Het landschap en de woestijn'**, in: *Inhoud* (1987) pp. 24 - 31 / (Landscape and desert)
- 'De onwaarschijnlijke architectuur'** (Vertaling van: Paul Virilio: 'L 'architecture improbable', uit: *L'Espace Critique*, Parijs 1984 pp. 87 - 97), in: *Oase 19* (1988) pp. 43 - 48 / (Improbable architecture, translation of: Paul Virilio: 'L 'architecture improbable')
- 'Een architectuur van de soliditeit'**, in: *Oase 21* (1988) pp. 42 - 56 / (Architecture of solidity)
- 'Geschiedenis van het wonen'**, in: *Platvorm* (1988) pp. 26 - 31 / (History of dwelling)
- 'Ik vind niet, dat de aarde beschermd moet worden, alsof zij een kleine geheime tuin is.'** Gesprek met Paul Virilio, in: *Museumjournaal 5 & 8* (1988) pp. 317 - 323 / (I don't think we should protect the earth as if it is a little secret garden. Conversation with Paul Virilio) i.s.m. / in cooperation with E. Bolle
- 'Woestijnlandschappen'**, in: *Contour* (1989) pp. 2 - 8 / (Desert landscapes)
- 'Metrobeelden'** (Vertaling van: H.P. Jeudy, 'Metro-Bilder', in: *Tumult, Zeitschrift für Verkehrswissenschaft 11*, München 1988 pp. 79 - 86), in: *Oase 23* (1989) pp. 44 - 48 / (Subway images, translation of: H.P. Jeudy, 'Metro-Bilder')
- 'Ieder voertuig brengt zijn eigen wereldbeeld mee.'**, in: *Het Andere Cinema 93* (1989) pp. 10 - 16 / (Any vehicle brings along its own world view)
- 'Voyage au bout de l'architecture'** (Interview met/ with Jean Nouvel, 06-06-1989), in: *Oase 25* (1989) pp. 38 - 43 i.s.m. / in cooperation with B. Goldhoorn
- 'Jean Nouvel en het Franse denken'** gesprekken van Jean Nouvel met Paul Virilio en Jean Baudrillard, uit: P. Goulet red.: *Jean Nouvel*, Parijs 1987 pp. 105-112 / 139-146, in: *Oase 25* (1989) pp. 45 - 48 selectie en vertaling / (Jean Nouvel and French thought, conversations of Jean Nouvel with Paul Virilio and Jean Baudrillard) selection and translation
- 'Braziliaanse steden'**, in: *Oase 25* (1989) pp. 24 - 27 / (Brazilian cities)
- 'De moderne stad en het virus van de tijd, de problematische status van het stadsconcept'**, in: *De Architect* (1989) pp. 78 - 87 / (The modern city and the virus of time, the problematic status of the city concept) i.s.m. / in cooperation with J. Mulder and P. Meurs
- 'Brasilia, monument van het modernisme'**, in: *De Architect* (1989) pp. 90 - 97 (Brasilia, monument of modernism) i.s.m. / in cooperation with J. Mulder en P. Meurs
- 'Produção e dissolução da imagem da cidade'** (In artikelvorm uitgewerkt kollege van september 1988 in São Paulo: 'Production and dissolution of the image of the city'), in: *Progeto 151* (1992 São Paulo) pp. 60 - 70 / (Publication of the lecture 'Production and dissolution of the image of the city', given in São Paulo September 1988)
- 'Fragmented spaces and machines of gravity'** (Text spoken at the conference: *Fragmented Spaces* at Leuven, 26 - 27 October 1989) typescript . Or. English
- 'Stedenbouw in de gefragmenteerde ruimte'**, de Utrechtse Baan te Voorburg van Carel Weeber, in: *De Architect* (1989) pp. 68 - 73 / (Urbanism in fragmented space)
- 'De oorsprong van de regionale planning'** (Verslag van de conferentie te Bad Homburg 16 - 17 november 1989. Lehrstuhl für Planungstheorie Aachen, Von der Stadtplanung zur regionalen Planung - zu den ersten Ansätzen eines planerischen Übergriiffs der Großstädte auf ihr Umland vor 1914'), in: *Archis 1* (1990) pp. 14 - 15 / (The origin of regional planning, report of a conference of the university of Aachen)
- 'Landschapsvlakken'**, tekst bij fototentoonstelling van Piet Rook (1990) / (Landscape planes)
- 'Stadsgrenzen en hun verdwijning'/ 'City frontiers and their disappearance'**, in: *De Grens/ the Frontier* (Maastricht; Jan van Eyckacademie / de Balie 1990) pp. 50 - 69
- 'De passie van de hiaat'**, in: *Oase 28* (1990) pp. 3 - 21 / (Passion of the hiatus)
- 'Volkshuisvesting op het keerpunt', 'Hedendaagse tendensen en de geschiedenis van het wonen', 'Huisvesting/ Wonen'**, in: *Platvorm 14* (1990) pp. 24 - 33 / (Public housing at the turning point, Actual tendencies and the history of dwelling, Housing/ Dwelling) Redactie/ Editor
- 'Genealogie van de volkshuisvesting'**, in: *Platvorm 14* (1990) pp. 24 - 33 / (Genealogy of public housing)

- 'Monumenten en voorzieningen. Het keerpunt van de symbolische naar de sociaaltechnische ruimte'**, in: *Platvorm 14* (1990) pp. 34 - 47 / (Monuments and services. On the turning point from the symbolic to the sociotechnological space)
- 'Het metropolitaanse wonen'**, in: *Platvorm 14* (1990) pp. 58 - 65 / (Metropolitan dwelling)
- 'Moderniteit en het denken over de context van de volkshuisvesting'**, in: *Platvorm 15* (1991) pp. 43 - 52 / (Modernity and the concept of the context of housing)
- 'The prominence of the seat'**, (Review of Paul Virilio, *L'Inertie Polaire*, Paris 1990), in: *Mediametic* (1991) pp. 259 - 261 Or. English
- 'Virilio en de inerte mens, de veranderende betekenis van tijd en ruimte'**, in: *De Architect* (1991) pp. 61 - 67 / (Virilio and inert man, the changing meaning of space and time)
- 'De auto in de tijd van de lichtsnelheid'**, in: R.E.M. (1991)
- 'Het zwarte licht'**, in: Stichting Highbrow, *Actiones in Distans Nox 1* (Amsterdam; 1001 Uitgeverij 1991) pp. 93 - 104 / (Black light)
- 'De verdwijning van de omgeving'**, in: *Wetware* (1991) pp. 35 - 44 / (The disappearance of the environment)
- 'Het verblijf'**, in: *Het Andere Cinema* (1991) pp. 5 - 6 / (The stay)
- 'De voornaamheid van de zetel'**, in: *Platvorm 15* (1991) pp. 15 - 19 / (The prominence of the seat)
- 'Moderniteit en volkshuisvesting'**, in: *Platvorm 15* (1991) pp. 43 - 52 / (Modernity and public housing)
- 'Politieken van de tijd'**, in: *Het Andere Cinema 106* (1991) pp. 25 - 28 / (Politics of time)
- 'New York Invisible'**, in: *New York, the Mask as a Mirror* (University of Technology Eindhoven 1991) pp. 115 - 118
- 'Ville et Nature', 'City and Landscape'**, in: Jean Michel Hoyet, *European 2. Habiter la Ville. Requalification de sites urbaines / Living in the city. Reinterpretation of urban sites*, Edition Regièrese, France 1991 pp. 24 - 28
- 'City frontiers and their disappearance'**, in: *Assemblage 16* (1991) pp. 43 - 53 . Or. English
- 'Het syndroom van de tijdmuur'**, in: Stichting Highbrow (ed.) *Bio-tech Nox 2* (Amsterdam; 1001 Uitgeverij 1992) pp. 151 - 156 / (The time wall syndrome, Foundation Highbrow (ed.))
- 'Brasilia, Off White'**, in: Stichting Highbrow (ed.) *Chloroform Nox 3* (Amsterdam; 1001 Uitgeverij 1993) pp. 99 - 115 i.s.m. / in cooperation with J.v.d. Meyden
- 'Het lichaam en de prothesen van het subliminale comfort'**, typescript/ typescript (1993) / (The body and the prosthesis of subliminal comfort)
- 'City frontiers and their disappearance'**, in: 'The Periphery' *Architectural Design Profile no. 108* (1994) pp. 13 - 17 Or. English
- 'De traagheid van het wonen'**, in: Hans Cornelissen e.a. *Denkbeelden van het wonen* (Delft 1994) pp. 67 - 72 / (The inertia of dwelling)
- 'Stedebouw in de niet-euclidische ruimte'** typescript/ typescript (1994) / (Urbanism in the non Euclidian space)
- 'Discipelen van de wraak'**, in: Stichting Highbrow (ed.) *Djihad Nox 4* (Amsterdam; 1001 Uitgeverij 1995) pp. 38 - 51 / (Disciples of revenge, in: Foundation Highbrow (ed.))
- 'Autogordel en airbag'** (p. 20); **'Het gelijkmatige en het gladde'** (p. 55); **'De wegglijdende blik'** (p. 71); **'Het elastische'** (p. 100); vertalingen: Paul Virilio: **'Subliminaal comfort'** (p. 76); Paul Virilio: **'Hemels licht'** (p. 91); Paul Virilio: **'The Mount'** (p. 5); Paul Virilio: **'Politics of Relief'** (p. 32), in: 'COMFORT'; *FORUM 38/1+2* (1995) / (Safety belt and air bag, Even and smooth, The gaze slipping away, The elastic, Subliminal comfort, Heavenly light)
- 'Delft, het beeld van de stad in het licht van de techniek'**, ter gelegenheid van: *Delft 750 jaar cultuurstad, stad over bruggen*. typescript/ typescript (1995) / Delft, the image of the city in the light of technology, on the occasion of *Delft 750 years culture city, city over bridges*)
- 'De ruimte van de openbaring'/ 'The space of revelations'**, in: 'Het publieke, de ruimte van de openbaring', 'The public, the space of revelations *Forum 38/3* (1996) pp. 1 - 34 (Nederlands) / 35 - 9 (English)
- 'Een postmoderne Hemelvaart'**, in: Mulder/ Tellinga (ed.) *L'Europe à Grande Vitesse* (Rotterdam; Nai Publishers, 1996) pp. 116 - 137 / (A post modern Ascension) i.s.m. / in cooperation with W. van Winden
- 'De informatiemassa'/ 'Information mass'** in: 'Massa'/ 'Mass', *Forum 38/04* (1997) pp. 1 - 228
- 'Brazil Light'**, in: *Archis 11* (1997) pp. 64 - 71 Ned. / Eng. I.s.m. / in cooperation with M. Nio, N. de Vries e.a. / a.o.
- 'Los Angeles - Eindhoven'**, in: *L. A. - Eindhoven* (Tilburg; Academie voor Architectuur en Stedenbouw, 1997) Redactie / Editor, Editorial i.s.m. / in cooperation with M. Nio
- 'De stolling'**, in: *Zeezucht 9* Het Nomadisch Paviljoen Jaargang 11 (Den Haag; Theater Zeebelt, 1998) pp. 13 - 20 / (Solidification)
- 'Dwelling in Cyberspace'**, in: *Upfront II* (Rotterdam; Willem de Kooning Academy, 1998) pp. 98 - 119

'**Eating Brazil**', in: J. Bosch, J. van der Meijden, M. Nio, W. Nijenhuis, N. de Vries (ed.), *Eating Brazil* (Rotterdam; 010 Publishers, 1999) Text . Or. English

'**Ongeval of hoop**' (recensie van/ review of: Jeremy Millar and Michiel Schwarz (ed.), *Speed - Visions of an Accelerated Age*, The Photographers Gallery and the Trustees of the Whitechapel Art Gallery, London, in association with the Macdonald Stewart Art Centre, Guelph, and the Netherlands Design Institute; Amsterdam, 1998), in: *De Architect* (1999) pp. 69/70 / (Accident or hope)

'**Atmosfeer en tijdloosheid, Chinese tuinen voor Rotterdam**', in: *Kunstlicht 3* (2002) pp. 34 - 38 / (Atmosphere and timelessness, Chinese gardens for Rotterdam) i.s.m. / in cooperation with G. Wallis de Vries en A. M. Moya

'**De straat als institutie**', in: *Techno-Regimes, S&RO 2* (2004) pp. 38 - 42 / (The street as institution)

'**Lezen met het lichaam**', in: M. Spaan en T. Verstegen (ed.) *Tastenderwijs* (Arnhem; Academie van Bouwkunst, 2004) pp. 16 - 23 / (Reading with the body)

'**Een archeologie van de toekomst: vindplaats São Paulo**', in: Nienke Schachtschnabel e.a. (ed.), *Cities and Eyes Bronnenboek* (Amsterdam; Gerrit Rietveld Academie 2005) pp. 10 – 18 / (An archaeology of the future: site São Paulo)

'**De diabolische snelweg**', in: W. Nijenhuis en W. van Winden, *De diabolische snelweg, over de traditie van de mooie weg in het Nederlandse landschap en het verlangen naar de schitterende snelweg in de grote stad*, (Rotterdam; 010 Publishers, 2006) / ('The diabolical highway', in: W. Nijenhuis en W. van Winden, 'The diabolical Highway, about the tradition of the beautiful road in the Dutch landscape and the desire for the splendid highway in the big city')

'**Een archeologie van de toekomst**', in: B. Dirrix, H. Kerkdijk en W. Nijenhuis, *Charme en dichtheid, Sao Paulo - Eindhoven*, (Rotterdam; Episode Publishers) (in bewerking / forthcoming) / (An archaeology of the future)

'**We moeten de ruimte van de representatie terug veroveren**', in *Bureauboek Venhoeven Architecten* (Rotterdam; Episode) (in bewerking / forthcoming) / (We have to conquer again the space of representation)

'**NAAR DE MAAT VAN DE WERELD, Urban gothic en design**', in: Herman Kerkdijk, Hans van der Markt, Wim Nijenhuis en José Vorstermans, *Wie is er bang voor Eindhoven? Nr.2* | 2006 Design Academy Eindhoven, E-plus covenant Design Academy Eindhoven en de gemeente Eindhoven pp. 1-3 / 'According to the measure of the world, Urban gothic and design', in: Herman Kerkdijk, Hans van der Markt, Wim Nijenhuis en José Vorstermans, *Who is afraid of Eindhoven? Nr.2* | 2006 Design Academy Eindhoven

'**Identiteit als parodie**', Delft 2006 (unpublished) / (Identity as parody)

'**Passion for Disappearance**', in: *Construire le Construit, Bakker & Blanc Architectes*. Catalogus bij de gelijknamige tentoonstelling. I.s.m. L'Ecole Polytechnique de Lausanne, Bakker& Blanc 2007 ongepagineerd/ '**Passion for Disappearance**', in: *Construire le Construit, Bakker & Blanc Architects*. Catalogue of the exposition with the same name. In cooperation with L'Ecole Polytechnique de Lausanne, Bakker& Blanc 2007 no page numbers

'**Radicaal denken in de catacomben van de interactiviteit**', in: *54.780 Woorden over Nieuwe Media Cultuur in Nederland*, een publicatie van het Instituut voor Netwerkkultuur / Lectoraat van het Instituut voor Nieuwe Media, Hogeschool van Amsterdam in samenwerking met het Sandberg Instituut, oktober 2007/ '**Radical Thinking in the Catacombs of Interactivity**', in: *54.780 Words about New Media Culture in the Netherlands*, a publication by the Institute of Network culture / Chair of the Institute for New Media, College of Amsterdam in cooperation with the Sandberg Institute. October 2007 (Dutch only)

'**The Passion for the Hiatus**', in: *25 Years of Critical Reflection on Architecture, Oase # 25*, Rotterdam; NAi Publishers 2008 pp. 169- 185

'**Een traditie van verdwijning**', in: 'Tradition Today', *Huig X*, jaargang 5 Najaar 2008 Academie van Bouwkunst Rotterdam, pp. XXV - XXVII. Met Bakker & Blanc Architectes / 'A Tradition of Disappearance', in: 'Tradition Today', *Huig X*, Volume 5 Autumn 2008 Academie van Bouwkunst Rotterdam, pp. XXV -XXVII. With Bakker & Blanc Architects

'**We need to reconquer the evacuated space of representation**', in: Venhoeven, Ton & others, *The Wonderful World of VenhoevenCS architects*, Rotterdam; Episode Publishers 2009 pp 31- 46 Or. English

'**Zitdwang**', in: Pieters, W., e.a. ed., INZICHT EN TOEZICHT, *Jaarboek Kennissamenleving 6-2010*, Amsterdam; Uitgeverij Aksant oct. 2010/ INSIGHT AND SURVEILLANCE, *Yearbook Knowledge Society 6-2010*; Amsterdam; Aksant Editors (oct. 2010) Dutch only

'**The Secret of the Beast; about DNA, modification and singular objects**', in: Christof, K. (ed.), *Working with Architectonic DNA*, Haarlemmermeer ; Jap Sam Books, Podium voor Architectuur Haarlemmermeer and Schiphol 2010 pp. 35-41

De ervaring van de treinreis, Delft, februari 2011, essay in opdracht van Bureau Spoorbouwmeester ; Pro-Rail/ *The experience of the train journey*, Delft, February 2011, Essay in commission by the Office of the Dutch Railway Architect ; Pro-rail (niet gepubliceerd/ not published)

'**De theoretische constructies van Peter Sloterdijk: Je moet je leven veranderen**(2009) 2011: een boek over ascese en apocalyptiek', Arnhem; Lectoraat Theorie in de Kunsten 2011

'**Exit City**', *OPEN 21 mobiliteit-immobiliteit; mobility-immobility* Amsterdam; SKOR en Rotterdam; Nai Uitgevers mei 2011 pp. 64-79

'Stevin's Grid City and the Maurice Conspiracy', in: Lombaerde, P. en Ch. Van den Heuvel (ed.), *Architectura Moderna 10 : EARLY MODERN URBANISM AND THE GRID : Town Planning in the Low Countries in International Context; Exchanges in Theory and Practice 1550-1800*, Turnhout ; Brepols Editors 2011 pp. 45-62

LEZINGEN / LECTURES

'Het planapparaat als massamedium'; Congres over het binnenstadsbeleid van Rotterdam. Dienstenstructuur Ruimtelijke Ordening en Stadsvernieuwing (DROS) Rotterdam, 1981 / (The planning apparatus as mass medium, congress about the inner city policies of Rotterdam) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Ontwerp en theorie'; Over het begrip 'toekomst' in de actuele stadsplanning. Congres Technische Universiteit Delft, 1981 / (Design and theory, about the concept of 'future' in contemporary urban planning, congress University of Technology Delft) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'De medicalisering van de ruimte'; Lezing over nieuwe tendensen in het historische onderzoek van de vroege negentiende eeuw. Academie van Bouwkunst Rotterdam, 1982 / (The medicalisation of urban space, lecture about new tendencies in the historical research of the early nineteenth century, Academy of Architecture Rotterdam) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Moderne planningsstrategieën'; Forumdiscussie over de publicatie *Machinaties*. Academie van Bouwkunst Rotterdam, 1982 / (Modern planning strategies, forum discussion about the book *Machinations*. Academy of Architecture Rotterdam) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Stadscentrum en teken'; Gastcollege over het moderne binnenstadsbeleid. Instituut voor massacommunicatie, Katholieke Universiteit Nijmegen, 1982 / (City center and sign, guest lecture about modern city center policies, Institute for mass communication, Catholic University Nijmegen)

'Een schoone stad'; Lezing over eigen historisch onderzoek op de manifestatie A.I.R. (Architecture International Rotterdam). Rotterdamse Kunststichting, Rotterdam, 1982 / (A fair city, lecture about my historical research project at Architecture International Rotterdam) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Thematische cartografie en de cholera-epidemieën in de negentiende eeuw'; Gastcollege Technische Universiteit Delft, 1983 / (Thematically mapping and the cholera epidemics in the nineteenth century, guest lecture University of Technology Delft) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'De Kop van Zuid en de geschiedenis van het design'; Gastcollege over de geschiedenis van de ruimtelijke planning in de negentiende eeuw. Kunsthistorisch Instituut van de Rijksuniversiteit Groningen, 1983 / (The South Bank in Rotterdam and the history of its design, guest lecture at the Institute for Art History of the University of Groningen) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Het denken over ruimtelijke ingrepen in Nederland in de periode 1800 – 1940'; Voordracht en discussie over de voortgang van het gelijknamige promotieonderzoek, Centrum voor Stedenbouw van de Katholieke Universiteit te Leuven, 1984 / (Thoughts about spatial interventions in the Netherlands in the period 1800 – 1940, public lecture and discussion about the progress of the research project of the same name at the Center of Urbanism of the Catholic University of Leuven) i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'Rotterdam, city without an arsenal'; Symposium *Shipyards, arsenals, and cities from Constantinople to Amsterdam*, Istituto d'Architettura Venezia, 1984 i.s.m. / in cooperation with J. de Graaf

'De muur'; Openingspeech bij gelijknamige tentoonstelling, Landbouwhogeschool Wageningen, 1985 / (The wall, speech at the opening of the exposition of the same name at the University for Agriculture Wageningen)

'De dood tussen literatuur en techniek'; Studium Generale Technische Universiteit Delft, 1986 / (Death between literature and technology, Series of lectures on topics of general interest, University of Technology Delft)

'Paul Virilio en de dromocratie'; lezing in de lezingenserie *City- Lights*, C.R.E.A. Universiteit van Amsterdam, 1987 / (Paul Virilio and dromocracy, lecture in the series of lectures *City- Lights*, C.R.E.A. University of Amsterdam)

'Dromocratie en aarde. Een optie voor een dualistische architectuur'; Symposium *Poësis en Architectuur*, Technische Universiteit Eindhoven, 1987 / (Dromocracy and earth, an option for a dualistic architecture, Symposium *Poësis and Architecture*, University of Technology Eindhoven)

'Over Paul Virilio en de dromocratie'; Radiovoorzendingen over stad, snelheid, politiek, architectuur, stedenbouw en media. Radio 100 Amsterdam, 1988 / (About Paul Virilio and dromocracy, radio broadcast about city, speed, architecture, urbanism and media)

'From city of arrival to city of transit'; Lecture at the exchange conference of Dutch and Brazilian architects, Rio de Janeiro, 1988

'Tendencies in Dutch architectural theories in the seventies en the eighties'; Guest lecture theory and history of architecture, University of São Paulo, 1988

'The modern city'; Introductory speech. Exchange conference of Dutch and Brazilian architects about their experiences with modern ur-

banism in Brasília and Rotterdam, Town Hall Rotterdam, 1989

'**Dromocracy and earth. About tele-topology**'; Public lecture at the Architectural Association, London, 1989

'**Ieder voertuig brengt zijn eigen wereldbeeld mee**'; Openbare lezing in het metrostation *Koningin Astrid* in de lezingencyclus *Metro-polis*, Antwerpen, 1989 / (Any vehicle brings along its own world view, public lecture in subway station *Queen Astrid* in the series *Metro-polis*, Antwerp)

'**Machines van de zwaarte**'; Voordracht en discussie n.a.v. het verschijnen van *Het Horizon Negatief* van Paul Virilio, Amsterdam, 1989 / (Machines of gravity, public lecture on the occasion of the appearance of *The Horizon Negative* of Paul Virilio in Dutch translation)

'**Geschiedenis van het wonen**'; Collegereeks, Academie van Bouwkunst Rotterdam, april - juni en september - november 1989 / (History of dwelling, course of lectures at the Academy of Architecture Rotterdam, 1989) Concept, lezingen en organisatie / concept, lectures and organization

'**Fragmented spaces and machines of gravity**'; Lecture at the conference *Fragmented Spaces* of the Center of Urbanism of the Catholic University of Leuven (Centrum voor de Stedebouw van de Katholieke Universiteit te Leuven), 1989

'**Stadsgrenzen en hun verdwijning**'; Voordracht in het kader van de manifestatie *De Grens*, Jan van Eyck Academie, Maastricht, 1990 / (City frontiers and their disappearance, lecture at the manifestation *The Border*, Jan van Eyck Academy)

'**Speed and topos**'; Chairman of the international workshop on the conference *Context and Modernity*. My own lecture: 'City frontiers and their disappearance', University of Technology Delft, 1990

'**Stadsgrenzen en hun verdwijning**'; Openbare voorlezing aan de Academie van Bouwkunst, Arnhem, 1990 / (City frontiers and their disappearance, public lecture at the Academy of Architecture Arnhem)

'**Geschiedenis van het wonen**'; Collegereeks, Academie van Bouwkunst Rotterdam, september - november 1990 / (History of dwelling, series of lectures, Academy of Architecture Rotterdam) Concept, organisatie en lezingen / concept, organization and lectures

'**Het statische mobiel**'; Openbaar college aan de Hogeschool der Kunsten. Arnhem, 1990 / (The static vehicle, lecture at the College of the Arts, Arnhem)

'**Het monumentale in de architectuur**'; Workshop aan het Instituut voor Architectuur, Utrecht, 1991 / (Architecture as monument, workshop at the Institute for Architecture) i.s.m./ in cooperation with Ton Venhoeven

'**Het verblijf**'; Introductielesing van het gelijknamige capita selecta aan de Academie van Bouwkunst Tilburg, 1991 / (The stay, introductory lecture for the series of lectures of the same name at the Academy of Architecture Tilburg) Concept, introductie en organisatie / concept, introduction and organization

'**Politieke economie van het teken**', Collegeserie Academie van Bouwkunst Rotterdam, februari - april 1991 / (Political economy of the sign, course of lectures at the Academy of Architecture, Rotterdam) Concept en lezingen / concept and lectures

'**Stadsgrenzen en hun verdwijning**'; Gastcollege in de lezingencyclus *Geschiedenis van de Stedenbouw*, Academie van Bouwkunst Rotterdam, 1991 / (City frontiers and their disappearance, guest lecturer in the series *History of Urbanism* at the Academy of Architecture, Rotterdam)

'**Dromocracy and earth**'; Guest lecture, Berlage Institute Amsterdam, 1991

'**De gecontroleerde omgeving, van instraling naar doorstraling**'; Openbare voordracht in de lezingenreeks *Architectuur en Moraal*. Beurs van Berlage Amsterdam, 1991 / (The controlled environment, from beaming in to beaming through, public lecture in the series *Architecture and morality*, Bourse of Berlage Amsterdam)

'**De snellen en de tragen**'; Radio-uitzending over de nieuwe sociale ontwikkelingen in de Nederlandse steden. I.K.O.N. Hilversum 5, 1991 / (The quick ones and the slow, radio broadcast about the new social developments in Dutch cities)

'**De status van het territorium en de status van de stedebouw**'; Voordracht voor de Dienst Ruimtelijke Ordening te Amsterdam in het kader van een studiedag over *de kwaliteit van de openbare ruimte*. Amsterdam, 1991 / (The status of the territory and the status of urbanism, lecture at the City Planning Services of Amsterdam on a conference about *the quality of public space*)

'**Telematica en architectuur**'; Radio-uitzending over de invloed van de elektronische ruimte op de architectuur. I.K.O.N. Hilversum 5, 1991 / (Telematics and architecture, radio broadcast about the influence of electronic communications on the perception of architectural space)

'**Speed and the status of the territory**'; Lecture at *Europolis: International Workshop 'Trains, Tracks and Topos'*, University of Technology Delft, 1991

'**De auto in de tijd van de lichtsnelheid**'; Voordracht op de manifestatie *Nieuwe automodellen*, Paradiso Amsterdam, 1991 / (The car in the era of the light speed, lecture at the manifestation *New car models* at Paradiso, Amsterdam)

'**De engel en het modernisme in de Duïneser Elegieën van Rainer Maria Rilke**'; Voordracht bij het optreden van *de Engelen Der Vreugde* met hun Duïneser Elegieëncyclus. Café Averechts Utrecht, 1991 / (The angel and the modernism in *The Elegies of Duino* of Rainer Maria

Rilke)

'Stadsgrenzen en hun verdwijning'; Voorlezing in het kader van de excursie *New York, the Mask as the Mirror*, Technische Universiteit Eindhoven, 1991 / (City frontiers and their disappearance, public lecture at the University of Technology Eindhoven)

'Schwerkraft der Mitte'; Lezing over engelen, de gewichtloosheid van de media en de noodzaak een kunstmatige zwaartekracht te ontwikkelen. Lezingencyclus *Dood, waar is uw uitdaging?* Stichting Palagonia Vlaardingen, 1991 / (The gravity of the center, about angels, the weightlessness of the media and the necessity to develop an artificial gravity; lecture in the series *Death where your challenge is?* Foundation Palagonia)

Participatie in een Forumdiscussie bij de presentatie van het boek *Het buitenmediale* van Arjen Mulder. Uitgeverij Perdu Amsterdam, 1991 / (Participation in a forum discussion at the presentation of the book *Outside the media* by Arjen Mulder)

Discussieavond over Paul Virilio. Academie van Bouwkunst Arnhem, 1992 / (Public discussion about the works of Paul Virilio, Academy of Architecture, Arnhem)

'Stadsgrenzen en hun verdwijning'; Openbare lezing met discussie, Academie van Bouwkunst Groningen, 1991 / (City Frontiers and their disappearance, public lecture and discussion, Academy of Architecture Groningen)

'Instable media'; International symposium about architecture and media, with Lebbeus Woods, Derrick de Kerckhove (Mc. Luhan Institute, Canada), Florian Rötzer (Kunstforum), Daniel Libeskind en Kees Christiaanse. Concept, curator and chairman of the symposium. In cooperation with V-2 Organization, 's Hertogenbosch, 1992

'Vroeg of laat, de Bijlmer na de ramp'; Radio-uitzending over de vliegcrash in de Bijlmermeer met Astrid Roemer. IKON- radio, Hilversum 5, 1992 / (Soon or later, the Bijlmer after the catastrophe, Radio broadcast about the airplane crash in the dwelling quarter Bijlmermeer in Amsterdam 1992)

'De stolling'; College en organisatie van de gelijknamige collegecyclus, Academie van Bouwkunst Tilburg, januari - juni 1993 / (Solidification, public lecture and organization of the series of lectures with the same name, Academy of Architecture, Tilburg)

'Waarheid en leugen van het beeld'; Bijdrage aan de gelijknamige uitzending van IKON- radio. Met Frank Reijnders. Hilversum 5, 1993 / (Truth and lie of the image, participation in radio broadcast)

'Vinger achter de dijk'; Bijdrage aan de gelijknamige uitzending van IKON- radio, Hilversum 5, 1993 / (The finger behind the dike, contribution to radio broadcast)

'De stolling'; Voorlezing op de Academie van Beeldende Kunsten Arnhem, 1993 / (Solidification, lecture at the Academy of the Plastic Arts, Arnhem)

'De Internationale Situationisten en de stedenbouw van Constant Nieuwenhuis'; Gastcollege in de serie *Geschiedenis van de stedenbouw*. Academie van Bouwkunst Rotterdam, 1993 / (The International Situationists and the urbanism of Constant Nieuwenhuis, guest lecturer in the series *History of Urbanism*, Academy of Architecture Rotterdam)

'Grensgebied'; Lezing bij de tentoonstelling *Cerebral System as Interior* van Ineke Meijer. Kapel van de Stichting *Het Wilde Weten*, Rotterdam, 1993 / (Borderzone, lecture at the exposition *Cerebral System as Interior* van Ineke Meijer)

'Passie van het hiaat'; lezing en discussie op een symposium over drie pleinontwerpen. Met Joan Busquets (Barcelona), Andersson (Kopenhagen) en Adriaan Geuze (Rotterdam). De te bespreken pleinen waren: *Het Museumplein* te Amsterdam (Andersson), *het Herman Grotiusplein* - boven de Utrechtse Baan in Den Haag - (Busquets) en *het Schouwburgplein* te Rotterdam (Geuze). Stichting de Toren van Oud, Den Haag, 1993 / (Passion of the hiatus, lecture and discussion at a symposium about three designs for squares. With: Joan Busquets (Barcelona), Andersson (Copenhagen) and Adriaan Geuze (Rotterdam))

'De macht van de verduistering'; Openbare lezing op de manifestatie *The state of the image*. Deelname aan het internationale symposium *De verbeelding van de machine* met: prof. Roman Verostko (U.S.A.), Derrick de Kerckhove (Mc. Luhan Institute CDN), Peter Beyls (B), prof. Jill Scott (G-AUS), Tim Gruchy (AUS), Karoly Toth (H-N) en Rik Stelarc (AUS). Stichting Eldorado, Centrum voor Beeldcultuur, Koninklijk Paleis Antwerpen, 1993 / (The power of darkening, public lecture at the manifestation *The state of the image*. Participation in the international symposium *The imagination of the machine* with prof. Roman Verostko (U.S.A.), Derrick de Kerckhove (Mc. Luhan Institute CDN), Peter Beyls (B), prof. Jill Scott (G-AUS), Tim Gruchy (AUS), Karoly Toth (H-N) en Rik Stelarc (AUS), Royal Palace Antwerp)

'Het lichaam en de prothesen van het subliminale comfort'; Lezing bij de tentoonstelling *Body in Ruin*. V-2 Organisatie 's Hertogenbosch, 1993 / (The body and the prostheses of subliminal comfort, lecture at the exhibition *Body in Ruin*)

'De macht van de verduistering, telematica en Mr. Eckhart'; Openbare lezing in de lezingencyclus *Van Maria naar Madonna* met o.a. Kees Vuyck, dr. Henk Oosterling, Prof. van Doorn en dr. ir. Gijs Wallis de Vries. Filosofencafé *Aquamarijn* Eindhoven, 1994 / (The power of darkening, telematics and Mr. Eckhart, public lecture in the series *From Maria to Madonna*, Café for Philosophy *Aquamarijn* Eindhoven)

'Het statisch-mobiel'; Openbare lezing bij de *Citroëntentoonstelling*, Berlagezaal van De Beurs van Berlage Amsterdam, 1994 / (The static vehicle, public lecture at the *Citroen Exhibition*, Bourse of Berlage Amsterdam)

'Het statisch-mobiel en de kritieke ruimte'; Lezing in de Stylos T.M.A. cyclus, Technische Universiteit Delft, 1994 / (The static vehicle

and critical space, lecture at the University of Technology Delft)

'Het statisch-mobiel en de kritieke ruimte'; Lezing, Technische Universiteit Delft, 1994 / (The static vehicle and critical space, lecture, University of Technology Delft)

'Archipolis, stedenbouw, filosofie en de identiteit van de stad'; Voorzitterschap van een internationaal symposium over de grenzen van de architectuur / (Archipolis, urbanism, philosophy and the identity of the city, Chairman of an international symposium on the borders of architecture. Deelnemers / Participants: Daniel Libeskind (Berlijn), Peter Wilson (Münster) en Marc Wigley (New York). Studium Generale van de Katholieke Universiteit / Catholic University in samenwerking met/ in cooperation with de Academie van Bouwkunst en de gemeente Tilburg / the Academy of Architecture and the City of Tilburg, 1994

'De traagheid van het wonen'; Lezing, Technische Universiteit Delft, 1994 / (The slowness of dwelling, lecture, University of Technology Delft)

'The edge city'; Participation in the international symposium on the occasion of the appearance of *A.D. Profile 103*, 'the Periphery'. Short introduction and discussion. *Royal Academy of the Arts*, London, 1994

'Stedebouw in de niet-euclidische ruimte', Over topologie en posttopologische meetkunde in relatie tot het begrip van de stad; Lezing met discussie op de landelijke manifestatie *Archipolis*. Delft, 1994 / (Urbanism in non Euclidian space, about topology and post topological geometry in relation to the city, lecture and discussion at the national manifestation *Archipolis*, Delft)

'Stedebouw in de niet-euclidische ruimte'; Openbare voordracht, Academie van Bouwkunst Groningen, 1994 / (Urbanism in non Euclidian space, public lecture at the Academy of Architecture Groningen)

'Dwelling in cyberspace'; public lecture and participation in the symposium *Architecture and virtual reality*. With: Peter Weibel, Professor at the University of Vienna and organizer of the *Ars Elektronica* in Linz, Jeffrey Shaw, director of the Institute for Visual Media, ZKM Center for Art and Media in Karlsruhe, Kas Oosterhuis, architect at Rotterdam, professor at U.T. Delft and the Academy of Architecture at Rotterdam, Maarten Hajer, spatial planner and political scientist, assistant professor Environment and Sociology of Technology at the University of Munich. Context: *Archipolis*. Organization: Stichting Tart, Studium Generale of the University of Technology Twente, Enschede, 1994

'De openbaarheid ter discussie'; Openbare lezing in het kader van een lezingenserie over het *openbare interieur*. Zaal De Unie Rotterdam, 1995 / (The public realm at stake, public lecture in a series about the *public interior*, Café The Unie Rotterdam)

'Het stedenbouwkundige project en het transpolitieke'; introductie van de lezingencyclus met symposium *de bestuurder als opdrachtgever* Tilburg, 1995 / (The urban project and the transpolitical, introduction to the series of lectures with symposium *the alderman as commissioner*)

'De ruimte van de openbaring'; Openbare lezing op de *Dag van de Architectuur en de Open Atelierroute*. Eindhoven, 1996 / (The space of revelations, public lecture at the *Architecture Day and the Open Ateliers Route*, Eindhoven)

'De postmoderne Hemelvaart'; Openbare presentatie van het reisverslag van de studiereis *'l Europe à grande vitesse'*. Rotterdam, 1996 / (The post modern Ascension, public presentation of impressions from the study tour *'l Europe à grande vitesse'*) i.s.m. / in cooperation with Wilfried van Winden

'Ruimte van de openbaring'; Openbare discussie met studenten van de Faculteit Bouwkunde tijdens de *Nacht van de filosofie*, georganiseerd door de studentenvereniging Argos. Technische Universiteit Delft, 1997 / (Space of Revelations, public discussion with students of the Faculty of Architecture at *The Night of Philosophy*, University of Technology Delft)

'Architecture in the era of the (non)sense'; Public lecture at the *Society of Architects of Rio de Janeiro*, 1997

'Brazil Light'; Openbare lezing in de cyclus *Chaise Longue* op de Hogeschool Brabant Tilburg, 1997 / (Brazil Light, public lecture in the series *Chaise Longue* at the College of Technology Brabant in Tilburg)

'Techno-gnosis'; Openbare lezing in samenwerking met Arjen Mulder en videojockeys en discojockeys over het thema van de gnosis en de techniek. In een geënceneerde setting werd de vraag bediscussieerd: 'Waarom willen de mensen de wereld verlaten?' V-2 Organization, Rotterdam, 1997 / (Techno-gnosis, public lecture in dialogue with Arjen Mulder and in cooperation with video jockeys and disco jockeys about the relation between ancient gnosis and modern technology. In a staged setting we tried to answer the question: Why are people eager to leave the planet?)

'Dwelling in cyberspace'; Lezing op de manifestatie *HOME* van de Willem de Kooning Academy Rotterdam, 1998 / (Lecture at the manifestation *HOME* of the Willem de Kooning Academy Rotterdam)

'Die Leidenschaft des Hiatus'; Öffentliche Vorlesung im Architekturforum / Forum de l' Architecture. Bieler Kongresspalast, Biel/ Bienne Schweiz / Suisse, 1998

'De stolling'; Lezing bij het project *Winterveld* van het Nomadisch Paviljoen. Theater Zeebelt, Den Haag, 1998 / (Solidification, lecture at the project *Winterfield* of the Nomadic Pavillion. Theatre Zeebelt, The Hague)

'Van instraling naar doorstraling'; Lezing voor de manifestatie *De imploderende stad*. Organisatie: Design Academie Eindhoven. Theater Zeebelt Den Haag, 1998 / (From beaming in to beaming through, lecture at the manifestation *The imploding city*. Design Academy Eindhoven. Theatre Zeebelt The Hague)

'De informatiemassa'; Lezing en deelname aan discussieforum in het kader van: *De nacht van de filosofie: realiteit, media en illusie*. Overige deelnemers: Peer Hoekstra, Kas Oosterhuis, Piet Vollaert en Sjoerd Soeters. Voorzitter: Harm Tilman. Organisatie: Studievereniging Argus. Technische Universiteit Delft, 1998 / (The information mass, lecture en discussion at *The Night of Philosophy: reality, media and illusion*. With: Kas Oosterhuis, Piet Vollaert and Sjoerd Soeters. Chairman: Harm Tilman, University of Technology Delft)

'De stolling'; Lezing, Technische Universiteit Delft, 1999 / (Solidification, lecture at the University of Technology Delft)

'Het zwarte licht en de Japanse gevechtssport'; Rede bij de opening van de tentoonstelling *Groepsportretten* van het werkverband 'Vloer 10'. Technische Universiteit Eindhoven, 1999 / (The black light and the Japanese martial arts, speech at the exhibition *Group Portraits*. University of Technology Eindhoven)

'Brasilia'; Lezing op de discussieavond *'transparantie en immuniteit'*. Debatcafé *Tumult*, Utrecht, 1999 / (Brasilia, lecture at the debate evening *transparency and immunity*)

'Over de vormgeving van autosnelwegen'; Lezing in de collegereeks *Theorie en geschiedenis van de architectuur en de stedenbouw*. Academie van Bouwkunst Rotterdam, 2000 / (Highway design, lecture in the series of lectures *Theory and History of Architecture and Urbanism*, Academy of Architecture Rotterdam) i.s.m. / in cooperation with Wilfried van Winden en Jacques Beljaars

'De wolkmassa en de omnipoel'; College Academie van Bouwkunst Groningen, 2000 / (Cloud mass and omnipolis, lecture at the Academy of Architecture Groningen)

'De economie van de aandacht en de leisure time culture'; College voor het project *Casino te Vlissingen*, Technische Universiteit Eindhoven. Vlissingen, 2000 / (The economy of attention and the culture of leisure time, lecture at the University of Technology Eindhoven, Vlissingen 2000)

'De principes van de ziekenhuisbouw in de negentiende eeuw'; College Academie van Bouwkunst Rotterdam, 2000 / (The principles of hospital design in the nineteenth century, lecture at the Academy of Architecture, Rotterdam)

'De wolkmassa en de omnipoel'; Openbaar college Technische Universiteit Eindhoven, 2000 / (Cloud mass and omnipolis, public lecture at the University of Technology Eindhoven)

'Architectuur van de soliditeit, het vestinglandschap'; College Academie van Bouwkunst Arnhem, 2000 / (Architecture of solidity, the fortress landscape, lecture at the Academy of Architecture, Arnhem)

'Een postmoderne Hemelvaart, over het stationsontwerp'; College Academie van Bouwkunst Groningen, 2000 / (A post modern Ascension, about designing a railway station, lecture at the Academy of Architecture Groningen)

'De ruimte van de telepresentie'; Openbaar college in de serie *Mobiliteit* van het architectuurplatform GRAS te Groningen, 2000 / (The space of telepresence, public lecture in the series *Mobility* of the architecture platform GRAS in Groningen)

'São Paulo'; public lecture at the conference: *The Global City and the Territory*. University of Technology Eindhoven, 2001

'The possible interest of São Paulo'; Public lecture in the workshop, annex conference: *High Rise Samba*, Foundation Soon., Academy of Architecture Groningen, Foundation GRAS Groningen, 2001

'São Paulo'; Public lecture for the international workshop: *Paulista Charm & Density*, Faculty of Architecture, University of São Paulo, Brazil, 2001

'New geometries'; Public lecture, Département de l'architecture de L'Ecole Polytechnique langue française de Lausanne, Suisse. Professeuse invitée Katharina Knapkiewicz, assistants: Marco Bakker et Stefan Fürst. Lausanne, 2002

'Sturzstätte São Paulo'; Öffentliche Vorlesung an der Berner Fachhochschule, Hochschule für Technik und Architektur Biel, Abteilung Architektur. Organisation: Schweizerischen Ingenieurs und Architektenverband und HTA Biel, 2002

'Die diabolische Autobahn'; Öffentliche Vorlesung an der Berner Fachhochschule, Hochschule für Technik und Architektur Biel, Abteilung Architektur. Organisation: Schweizerischen Ingenieurs und Architektenverband und HTA Biel, 2002

'An archaeology of the future'; Public lecture at the Rietveld Academy. Manifestation: *City and Eyes, the gaze on the city*. Amsterdam 2003

'Eine Archäologie der Zukunft'; Öffentliche Vorlesung an der Berner Fachhochschule, Hochschule für Technik und Architektur, Abteilung Architektur, Burgdorf, 2003

'Een archeologie van de toekomst; vindplaats São Paulo'; College in de serie: *De informele stad*. Technische Universiteit Eindhoven, 2004 / (An archaeology of the future, site São Paulo, lecture in the series; *The informal city*, University of Technology Eindhoven, 2004)

'De methode van het problematiseren' (over de methode van mijn proefschrift); College in de serie: *Methodologie*. Technische Universiteit Eindhoven, 2004 / (The method of problematisation, about the method of my dissertation, lecture in the series: *Methodology*, University of Technology Eindhoven, 2004)

'Dans en architectuur'; Lezing en moderator van een publieke presentatie over dans en architectuur ter gelegenheid van de opening van de nieuwe dansacademie te Arnhem van Hubert J. Henket. Opdracht: Academie van Bouwkunst i.s.m. het Architectuurcentrum Arnhem, 2004 /

(Dance and architecture, lecture and moderating a public presentation about dance and architecture at the Academy of Architecture Arnhem, 2004)

'Veiligheid en stadsgrenzen'; Lezing voor het project *Wie is er bang voor Eindhoven?* Design Academy Eindhoven, 2005 / (Safety and city borders, lecture in the project *Who is afraid of Eindhoven?*)

'De norm, de utopie en de utopische methode'; Lezing in de Capita Selecta reeks over de Utopie, Academie voor Architectuur en Stedenbouw Tilburg (Fontys Hogescholen), Tilburg, 2005 / (The norm, Utopia and the utopian method, lecture in the series with topics of general interest about Utopia, Academy of Architecture and Urbanism Tilburg)

'Het imago van Vlaardingen'; Deelname aan het Politiek Discussieforum Boekenweek. Stichting Stadshart Vlaardingen, 2005 / (The image of Vlaardingen, participation in the Political Forum Week of the Book. Foundation City Centre Vlaardingen)

'Het radicale denken in het tijdperk van de interactiviteit', Lezing n.a.v. het project *De schaduw van het ongedachte* (HoogstraatMaker denken 2004) bij de Stichting Palagonia, Vlaardingen, 2005 / (Radical thought in the era of interactivity', public lecture related to the project *The Shadow of the Unthought* (HoogstraatMaker denken 2004) at the Palagonia Foundation, Vlaardingen, 2005)

'De geschiedenis van het snelwegdesign in Nederland', Voordracht voor de adviseurs van de Rijksbouwmeester, Jan Brouwer (infrastructuur) en Dirk Sijmons (landschap) en hun medewerkers. Atelier van de Rijksbouwmeester Den Haag, 2005 / (The history of highway design in the Netherlands, lecture for the advisors of the Government Architect, Atelier of the Government Architect The Hague)

'Der Raum des Falls, Körperspektive, Tanz und Architektur'; Vortrag an die Kulturveranstaltung *Klang.Raum.Wahrnehmung*. Berner Fachhochschule, Hochschule für Architektur, Bau und Holz HSB, Burgdorf Schweiz, 2005

'Het radicale denken in het tijdperk van de interactiviteit', Lezing in het kader van de tentoonstelling *De schaduw van het ongedachte* in Gallery 99East, Amsterdam, februari 2004 / (Radical thought in the era of interactivity, public lecture at the exposition *The Shadow of the Unthought* in Gallery 66East Amsterdam, 2006)

'De diabolische snelweg', Lezing over het gelijknamige boek voor het Architectuurcentrum Haarlemmermeer, 17-03-08/ 'The Diabolical Highway', public lecture about my equally named book for the Center for Architecture Haarlemmermeer, 17-03-08

'Ik val dus ik ben', lezing over dans en architectuur voor de *Dag van de Filosofie*, Universiteit van Tilburg, Salon Arnon, Theater De Nieuwe Vorst, Tilburg, 09-04-08 / 'I fall therefore I am', public lecture about dance and architecture for *The Day of Philosophy*, University of Tilburg, Salon Arnon, Theatre De Nieuwe Vorst, Tilburg, 09-04-08

'De plaats van het denken, over Virilio', lezing met discussie voor de *Dag van de Filosofie*, Universiteit van Tilburg, Raadhuis-Paleis, Tilburg, 12-04-08/ 'The place of thought, about Virilio', lecture with discussion for *The Day of Philosophy*, University of Tilburg, Town Hall-Palace, Tilburg, 12-04-08

'De autosnelweg als modern kunstwerk', college in het kader van de reeks *Geschiedenis van de Moderne Architectuur*, dr.ir. Gijs Wallis de Vries. TU/Eindhoven, 20-05-08/ 'The highway as a modern art work', lecture in the series *History of modern architecture*, dr.ir. Gijs Wallis de Vries, University of Technology Eindhoven, 20-05-08

'De diabolische snelweg', lezing voor het *Forum stedelijke regio's 2008*, Berg en Dal, 25-05-08/ 'The Diabolical Highway', Lecture for the *Forum of Urban Regions 2008*, Berg en Dal, 25-05-08

'Feestrede voor Fort Altena en de A27', lezing voor de Stichting Het Brabants Landschap e.a., bij de presentatie van het boek *Fort Altena en de A27*, Het Brabants Landschap, 2008./ 'Celebration Speech for Fort Altena and the A27', lecture for the Brabant Landscape Foundation a.o. at the presentation of the book *Fort Altena en de A27*, Het Brabants Landschap, 2008

'The Riddle of the real City', radio-interview met Wim Noordhoek in *De Avonden* van de VPRO op Radio 6. 28-09-2009/ 'The Riddle of the Real City', radio interview with Wim Noordhoek in *The Evenings* of the VPRO on Radio 6. 28-09-2009

'In het Licht van de Techniek', lezing in galerie 38CC te Delft, bij de tentoonstelling 'Delft buiten de muren' van Coen de Jong en Ni Haifeng. 29-09-2009 / 'In the Light of Technology', public lecture in Gallery 38CC in Delft, at the exposition 'Delft outside the walls', of Coen de Jong and Ni Haifeng, 29-09-2009

'De tragische engel van het Futurisme en het drama van de ontwerkelijking', lezing in galerie 38CC te Delft, bij de tentoonstelling 'Dinamismo Plastico Futurista 1909+100' van Studio Architettando, 13-11-09

'Braziliaanse steden', lezing voor Avans Hogescholen, HTS Bouwkunde te Tilburg, 18-03-2010/ 'Brazilian Cities', lecture at Avans Institutions, Academy of Architecture and Building Technology, Tilburg, 18-03-10

'Two Statements about Media and the Art Work', at *Dare #005 Doing Dissemination*, Dinner Symposium at the MaHKU Utrecht, 01-04-10, with Nicolas Bourrioud, Remco Scha, Bik van der Pol, Geert Lovink and Jurgen Bey. Host: Hein Ebersson

'De wervelwind van de migratie', Geografische Boekhandel Pied à Terre/ Overtoom 135-137/ NL 1054 HG Amsterdam, Ter gelegenheid van de boekpresentatie: *Pechvogels en gelukzoekers, leven in de Afrikaanse stad* (Amsterdam; Contact 2010) van Rik Delhaas / **'the whirlwind of migration'**, Geographic Book Store Pied à Terre/ Overtoom 135-137/ NL 1054 HG Amsterdam, presentation of the book: *Pechvogels en gelukzoekers, leven in de Afrikaanse stad* (Amsterdam; Contact 2010) van Rik Delhaas (only in Dutch), Vrijdag/ Friday 25 juni / June

'**Die Diabolische Autobahn**', Vorlesung über das Buch *De diabolische Snelweg* (Rotterdam; 010 Publishers 2007) im Rahmen des Festivals 'Expedition RUHR.2010; Studienprogramm Kulturerbe Autobahn; Infrastruktur als kulturelle Aufgabe', Essen (Zollverein und Eichbaum Metrobahnhof), 28 und 30 juni 2010/ '**The Diabolical Highway**', Public lecture about the book 'De diabolische Snelweg', (Dutch only), at the art festival 'Expedition RUHR.2010; Studyprogramm about the Highway as National Heritage; Infrastructure as Cultural Task', Essen (Zollverein and Eichbaum Metro station), 28 und 30 June 2010

'**Combinazione, una osservazione sulla mostra**', voordracht bij de tentoonstelling 'Imparentato' (Elise Kloppers, Willem Kloppers, Francesca Leiser en Sandro Leiser), te Cadro, Zwitserland, 01-10-10/ '**Combination, some remarks about the exposition**', lecture at the (art) exposition 'Imparentato' (Elise Kloppers, Willem Kloppers, Francesca Leiser en Sandro Leiser), in Cadro, Switzerland, 01-10-10

'**De diabolische snelweg**', College over het boek *De diabolische snelweg* (Rotterdam; 010 Publishers 2007) in het kader van de excursie van ArtEZ, honoursprogram, Essen (Büro Krupp und Eichbaum Metrobahnhof), 16 oktober 2010/ '**The Diabolical Highway**', Lecture about the book 'De diabolische Snelweg', (Dutch only), at the excursion of ArtEZ, Honours Program, Essen (Krupp Office and Eichbaum Metro station), 16 oktober 2010

'**Rijksweg 20, een diabolische snelweg**', lezing voor studenten van het WdKA ter gelegenheid van het Atelier Snelweg van de Stichting Aardschap, Station Noord te Rotterdam, 27 oktober 2010/ '**Highway 20, a diabolical highway**', lecture for students of the WdKA at the occasion of Atelier Snelweg by the Aardschap Foundation, North Station in Rotterdam, 27 oktober 2010

'**Architectonic DNA**', Deelname aan forumdiscussie met Jan Benthem en Karin Christof, bij gelegenheid van het verschijnen van de publicatie *Working with Architectonic DNA*, Haarlemmermeer: Japs Sam Books e.a. 2010/ '**Architectonic DNA**', Participation in a forum discussion with Jan Benthem and Karin Christof at the launch meeting of the booklet *Working with Architectonic DNA*, Haarlemmermeer: Jap Sam Books a.o. 2010

'**De theoretische constructie van Peter Sloterdijk. Du mußt dein Leben ändern tussen ascese en gnostische apocalyptiek**', lezing voor het Platform Theoriedocenten van ArtEZ Hogescholen, Latijnse School, Deventer, 30-03-11/ '**The theoretical construction of Peter Sloterdijk. Du mußt dein Leben ändern between ascesis and gnostic-apocalypticism**', lecture for the Platform Theory Lecturers of ArtEZ Art Institutions, Latin School, Deventer, 30-03-11

'**Ambacht en theorie in de architectuur**', lezing voor docenten en studenten van de ArtEZ Academie voor Architectuur, Arnhem, 14-01-12/ '**Craft and theory in Architecture**', lecture for professors and students of the ArtEZ Academy of Architecture, Arnhem, 14-01-12

'**De diabolische snelweg**', lezing voor Architectura et Amicitiae te Den Haag, 10-03-2012/ '**The Diabolical Highway**', lecture for Architectura et Amicitiae in The Hague, Netherlands (Dutch only), 10-03-2012

PROJECTEN / PROJECTS

'**De Muur**'; Reizende tentoonstelling met publicatie. Concept en organisatie, 1984 / (The Wall, Exposition. Concept and organization)

'**Geschiedenis van het Wonen**'; Series of lectures april 1989- september 1994. Academie van Bouwkunst Rotterdam. Concept en organisatie / (History of dwelling, series of lectures April 1989- September 1994. Academy of Architecture Rotterdam. Concept and organization)

'**The modern city**'; Exchange conference of Dutch and Brazilian architects about their experiences with modern urbanism in Brasília and Rotterdam, Town Hall Rotterdam, 1989 Concept, organization, introduction and chairman.

'**Strassenfluchten**'; Jaarproject ontwerp en theorie, Academie van Bouwkunst Rotterdam, september 1989- september 1990. I.s.m. Willem Jan Neutelings / (Strassenfluchten, Theory and Design project, Academy of Architecture Rotterdam, September 1989- September 1990. In cooperation with Willem Jan Neutelings)

'**Speed and Topos**'; Concept, organisatie en voorzitter van de gelijknamige workshop op de internationale conferentie *Context and Modernity*, afdeling bouwkunde Technische Universiteit Delft. Delft, 13/14 en 15 juni 1990 / (Speed and topos, Concept, organization and chairman of the workshop of the same name at the international conference *Context and Modernity*. University of Technology Delft, 1990

'**Het monumentale in de Architectuur**'; Workshop aan het Instituut voor Architectuur te Utrecht, 1991 / (Architecture as monument, workshop at the Institute for Architecture) I.s.m. / in cooperation with Ton Venhoeven

'**Capita selecta cultuurbeschuwing**, concept en organisatie, Academie van Bouwkunst Tilburg, januari 1991 - december 1993 / (Selected Topics, concept and organization, Academy of Architecture Tilburg)

'**Politieke economie van het teken**'; Collegereeks, concept en lezingen, Academie van Bouwkunst Rotterdam, januari 1991- december 1993 / (Political economy of the sign, course of lectures, concept and lectures, Academy of Architecture Rotterdam)

Voorzitterschap van de workshop 'Landschap', *European Madrid*, 1991 / (Chairman of the workshop 'Landscape', *European Madrid*)
Lid van de technische commissie van de jury van de internationale inzendingen, 1991. / I.s.m. Stichting Westers, Rotterdam.

'**Instabiele Media**'; Internationaal symposium over architectuur en media, met Lebbeus Woods, Derrick de Kerckhove (Mc. Luhan Institute

uit Canada), Florian Rötzer (Kunstforum), Daniel Libeskind en Kees Christiaanse. Curator van de manifestatie en voorzitter van het symposium. In samenwerking met V-2 organisatie 's Hertogenbosch, 1992 / (Instable media, international symposium about architecture and media. , Concept, curator of the manifestation and chairman of the symposium. In cooperation with V-2 Organization)

Hoofdkantoor van de A.B.N.-Amro bank te Amsterdam. Cultuurfilosoof in het ontwerpteam van W.J. Neutelings Architecten Rotterdam, 1992/ 1993 / (Headquarter building of A.B.N.- Amro Bank Amsterdam, culture philosopher in the design team of W.J. Neutelings Architects Rotterdam)

Gevangenis te Dordrecht. Lid van het ontwerpteam van W.J. Neutelings Architecten Rotterdam, 1993 / (Prison in Dordrecht, member of the design team of W.J. Neutelings Architects Rotterdam)

'Kenmerk', Ikon-televisie, over het gevoel van onveiligheid in de Nederlandse steden. Delft 13-10-'94 / (Kenmerk, Ikon- television broadcast, about the feeling of insecurity in the Dutch cities, Delft 13-10-'93)

'De bestuurder als opdrachtgever'. Concept en organisatie van de lezingencyclus, introducerende colleges, excursie, literatuurstudie en symposium over de rol van sociaal-democratische wethouders als opdrachtgever van stedenbouwkundige en architectonische projecten in hun gemeenten. Academie van Bouwkunst Tilburg, 1995 / (The alderman as commissioner, series of lectures, introductory lectures, excursion, literature studies and symposium about the role of social-democratic alderman as commissioner of urban and architectural projects in their communities. Academy of architecture Tilburg) I.s.m. / in cooperation with Drs. E. Talstra

'Netwerken en cyborgs'; Concept en organisatie van de lezingen, symposium, workshop rond het thema van de cyborg. Academie van Bouwkunst Tilburg, 1995 / (Networks and Cyborgs, concept and organization of the series of lectures, the symposium and workshop about the theme of the Cyborg. Academy of Architecture, Tilburg)

'De start van de afgestudeerde'. Concept en organisatie van lezingen, discussie, symposium over de inhoudelijke en maatschappelijke condities voor pas afgestudeerde en werkzoekende architecten. Academie van Bouwkunst Tilburg, 1996 / (The start of the graduated, concept and organization of lectures, discussions, symposium about the conditions regarding content and society for graduated and job seeking architects. Academy of Architecture Tilburg)

'Digitale stad en kritieke ruimte'; Manifestatie, tentoonstelling en symposium: concept, organisatie, coördinatie en introductielezingen. Thema's: De werkplek, lezingen en workshop; Gemeenschappen in de stedelijke en de virtuele ruimte, lezingen, **tentoonstelling** en internationaal symposium; De woonplek, workshop; Academie van Bouwkunst Tilburg, 1996-1997 / (Digital city and critical space, manifestation, exposition and symposium: concept, organization, coordination and introductory lectures. Themes: The workplace, lectures and workshop; Communities in the urban and the virtual space, lectures, **exposition** and international symposium; The place of dwelling, workshop; Academy of Architecture Tilburg) met / in cooperation with: Luc Boelens, Geert Lovink, Frederique Nantois, Frans Vogelaar, Elisabeth Sikiaridi en het Centrum voor Architectuur en Stedebouw Tilburg/ the Centre for Architecture and Urbanism Tilburg

'Nieuwe geometrieën'; Manifestatie en tentoonstelling.: concept, organisatie, coördinatie en introductielezingen. **Tentoonstelling** van het werk van Greg Lynn, Lars Spuybroek, Ammar Elouini, Marcos Novak, Bernard Cache, Christiaan Möller, Knowbotic Research, Michael Saup en Ric Stelarc. Lezingen van Wim Nijenhuis, Lars Spuybroek, Valery Preston-Dunlop, Ljubinka Vukanic, Harm Jonkers, e.a. Workshop o.l.v. Wim Nijenhuis m.m.v. Lars Spuybroek en Ljubinka Vukanic. Academie van Bouwkunst te Tilburg 1997-1998 / (New geometries, manifestation and exhibition: concept, organization, coordination and introductory lectures. **Exposition** with the work of Greg Lynn, Lars Spuybroek, Ammar Elouini, Marcos Novak, Bernard Cache, Christiaan Möller, Knowbotic Research, Michael Saup en Ric Stelarc. Lectures by Wim Nijenhuis, Lars Spuybroek, Valery Preston-Dunlop, Ljubinka Vukanic, Harm Jonkers, a.o. Workshop by Wim Nijenhuis in cooperation with Lars Spuybroek and Ljubinka Vukanic. Academy of Architecture Tilburg 1997-1998)

'Tussen contact en scheiding'. Tweedaagse workshop over de toegang van gebouwen: concept, organisatie en voorzitterschap. Renzo Piano Paviljoen, Amsterdam 1998 / (Between contact and separation, two days workshop about the entrance of buildings: concept, organization, chairman. Renzo Piano Pavillion Amsterdam 1998) Project in samenwerking met / project in cooperation with Nike Strijland, MA, interieurarchitect en Boonedam, Entrance Technology.

Deelnemers / Participants : Burton Hamfeld (S333), Juliette Bekkering, Branimir Medic MA (Arch. Cie.), Rianne Makkink (MAX), Alex van de Belt (Onix), Geert Hovingh, Tom Evers (D'Andrea & Evers design for industries), Eric Vreedenburgh (Archipel Architecten), Kas Oosterhuis; Tony Goossens, Wim Poelman (Poelman Partners, industrieel ontwerp), Ed Melet (De Architect), Willem Hoefsmid (Leijh Kappelhof Seckel Architecten), Luigi d'Andrea (d'Andrea & Evers design for industries), Marion Rovers N.S. Design

'Paulista Charm & Density', Internationale workshop over Sao Paulo en Eindhoven; een ontwerp voor Strijp 3. Concept en organisatie. Technische Universiteit Eindhoven 2001 / (Paulista charm and density, international workshop about Sao Paulo and Eindhoven: a design for the Philips Factory Area. Concept and organization. University of Technology Eindhoven 2001) Deelnemers/ participants: Prof. Carlos Leite de Souza, Mackenzie University, Sao Paulo; Luiz Recaman, Paulista University, Sao Paulo; Prof. Bert Dirrix, University of Technology Eindhoven; Ir. Ton Matton en/ and Ir. Herman Kerkdijk, Gemeente Eindhoven (City of Eindhoven) en / and Berlage Institute Rotterdam

'The Global City and the Territory', Internationale conferentie, organisatie en voorzitter. Technische Universiteit Eindhoven 2001 / (The global city and the territory, international conference, organization and chairman. University of Technology Eindhoven 2001) Deelnemers/ participants: Augustin Berque (Miyagi University, Sendai; Ecole des Hautes Etudes et Sciences Morales Paris) ; Ana Maria Moya (University of Technology Eindhoven); Wang Tao (University of London); Wim Nijenhuis (University of Technology Eindhoven); Luiz Recaman (Paulista University, Sao Paulo); Carlos Leite de Souza (Mackenzie University, Sao Paulo); Gijs Wallis de Vries ((University of Technolo-

gy Eindhoven)

'High Rise Samba', Internationale workshop; concept en organisatie. Academie van Bouwkunst Groningen 2001 / (High rise samba, international workshop; concept and organization. Academy of Architecture Groningen 2001) Deelnemers/ Participants: Carlos Leite de Souza (Mackenzie University, Sao Paulo); Luiz Recaman (Paulista University, Sao Paulo); Cor Geluk (Geluk en Juurlink Arch.); Chris Moller, Burton Hamfelt (S333), Alex van der Beld (Onix Arch.) I.s.m. / in cooperation with Academie van Bouwkunst (Academy of Architecture) en/ and Platform GRAS

'Sao Paulo- Eindhoven', International workshop with exhibition, University of Sao Paulo 2001 Participants: Prof. Regina Meyer (Fau- University of Sao Paulo); Prof. Fernando de Mello Franco (University of Sao Paulo); Prof. Carlos Leite de Souza (Mackenzie University, Sao Paulo); Prof. Alexandre Delijaicov (Fau- University of Sao Paulo); Prof. Luiz Recaman (Paulista University, Sao Paulo)

'Chinese tuinen in Rotterdam', Ontwerponderzoek. Concept, organisatie, lezing en begeleiding. Technische Universiteit Eindhoven, 2001 – 2002 / (Chinese gardens in Rotterdam, design research. Concept, organization, lectures and teaching. University of Technology Eindhoven 2001- 2002) Samen met/ in cooperation with dr. Gijs Wallis de Vries, Ana Maria Moya en prof. Christopher Schipper

'Leisure en stedenbouw'; Analyse- en ontwerpproject (ontwerponderzoek). Academie voor Architectuur en Stedenbouw Tilburg, januari 2003-juni 2003 / (Leisure and urbanism, analysis and design. Academy of Architecture and Urbanism Tilburg) i.s.m. / in cooperation with Juliette van der Meijden

'EEN WOLK VAN DUISTER WETEN, Geschriften over StedenbouwGeschiedenis'; Seminar *Stadstheorie*. Technische Universiteit Eindhoven maart t/m juni 2004 / **'A CLOUD OF DARK KNOWLEDGE, Writings about (the history of) urbanism'**: Seminar Urban Theory, University of Technology Eindhoven

'De schaduw van het ongedachte'; Artist in Residence in het kader van het project 'HoogstraatMaker |denken| 2004'. Manifestaties, tentoonstelling, boek en film. Vlaardingen 2004 / **'The Shadow of the Unthought'**: Artist in residence as part of the project 'HoogstraatMaker |Thinking| 2004. Manifestations, exhibitions, book and film. Vlaardingen 2004

'Leisure en stedenbouw: Hoogstraat - winkelstraat'; Analyse- en ontwerpproject met tentoonstelling over de Hoogstraat in Vlaardingen. Academie voor Architectuur en Stedenbouw. Tilburg januari 2005- juni 2005 / **'Leisure and urbanism; High Street - shopping street'**: analysis, design and exposition. Academy of Architecture and Urbanism Tilburg

'De schaduw van het ongedachte'; Curator van de tentoonstelling over het 'artist in residence' project 'HoogstraatMaker |denken| 2004'. Gallery 66East Amsterdam 2006 / **'The shadow of the unthought'**: Curator of the exhibition about the artist in residence project 'Hoogstraat-Maker |Thinking| 2004'. Gallery 66East Amsterdam

'De choreografische trap': project in ontwikkeling over de choreografische trap en de obesitas. Over trap, charme, gracieusheid, gewicht en zwaartekracht in het gebouw en in de stad. Met Thomas Körtvélyessy (dans) en Karoly Toth (electronische kunst). Vanaf 2007 **'The choreographic staircase'**: Project in progress about the choreographic staircase and obesity. About stairs, charm, grace, weight and gravity in the building and in the city. With Thomas Körtvélyessy (dance) en Karoly Toth (electronic art). Since 2007

'De fascinatie voor het oosten': Project in ontwikkeling over de vrijzinnige (islamitische) stadscultuur in Samarkand, Bukhara en Khiva. Organisatie van een kunstreis en het schrijven van een boek erover. Incl. filmverslag. 2005-2007. Het project is in december 2007 plotseling afgebroken/ **'Fascination for the East'**: Project in progress concerning the liberal (Islamic) urban culture in Samarkand, Bukhara and Khiva. Organization of an art trip and the writing of a book. Incl. movie. 2005-2007 The project was suddenly interrupted in December 2007

'Atlantis': Deelname aan het innovatieteam *Atlantis* van Rijkswaterstaat en het Leidse Innovatiecentrum. Over snelweg en waardescheping: kunnen we wonen aan de snelweg? februari - november 2008/ **'Atlantis'**: Participation in the innovation project Atlantis of Dutch Directorate for Public Works and Water Management and The Leiden Innovation Centre. About the highway and the creation of value: Can we live at the borders of the Highway? February - November 2008

'De Blauwe Periode': Deelname aan het gelijknamige 'artist in residence' project te Vlaardingen van de beeldend kunstenaar Hans Rikken. Over de sloop van monumenten van de moderne architectuur in Nederland, de wijk Babberspolder gebouwd in de jaren '50 van de vorige eeuw door de architect Willem Van Tijen (1894 -1974), de grondlegger van de beroemde sociale woningbouw in Nederland. / **'The Blue Period'**: Participation in the 'artist in residence' project in the city of Vlaardingen by the artist Hans Rikken. About the demolishing of monuments of the Modern Movement in Architecture, especially the quarter Babberspolder built in the 1950ties by the architect Willem van Tijen (1894 -1974) The founder of the famous social housing practice in the Netherlands.

'Ambacht en theorie: De Oefenruimte': Idee, organisatie en evaluatie van een opleidingbrede ontwerp- en onderzoekmanifestatie van de *ArtEZ Academie Architectuur*. Met studenten en docenten hebben we ons 4 dagen teruggetrokken in het Nebo klooster te Nijmegen om ons in 4 'werkplaatsen' te oefenen in het oefenend maken van oefenruimten. Theoretische aanleiding vormden de studies *De Ambachtsman* van Richard Sennett en *Je moet je leven veranderen* van Peter Sloterdijk. Door concreet te 'maken' is onderzocht wat de betekenis van de begrippen van deze denkers voor het (begrip van) het maakproces en de maker kan zijn. Deelnemende docenten/architecten: Gert Anninga, Lars van Es, Frans Sturkenboom, Ralph Brodruck, Martine de Wit. Deelnemende theoretici: Rixt Hoekstra en Lara Schrijver. November 2011 en januari 2012/ **'Craft and theory: The Training Space'**: Idea, organization and evaluation of a design and research manifestation concerning the whole school school of the *ArtEZ Academy of Architecture*. With students and professors we have withdrawn ourselves in the Nebo Monastery near Nijmegen in order to train ourselves in 4 workshops in the making of training spaces. Theoretical inducements

were the books *The Craftsman* by Richard Sennett and *You have to Change your Live* by the German philosopher Peter Sloterdijk. By means of actual 'making' the value and meaning of the concepts of these thinkers for the (understanding of) the process of 'making' have been investigated. Participating professors/architects were: Gert Anninga, Lars van Es, Frans Sturkenboom, Ralph Brodruck, Martine de Wit. Participating theorists were: Rixt Hoekstra and Lara Schrijver. November 2011 and Januari 2012